

Sylvain Prudhomme

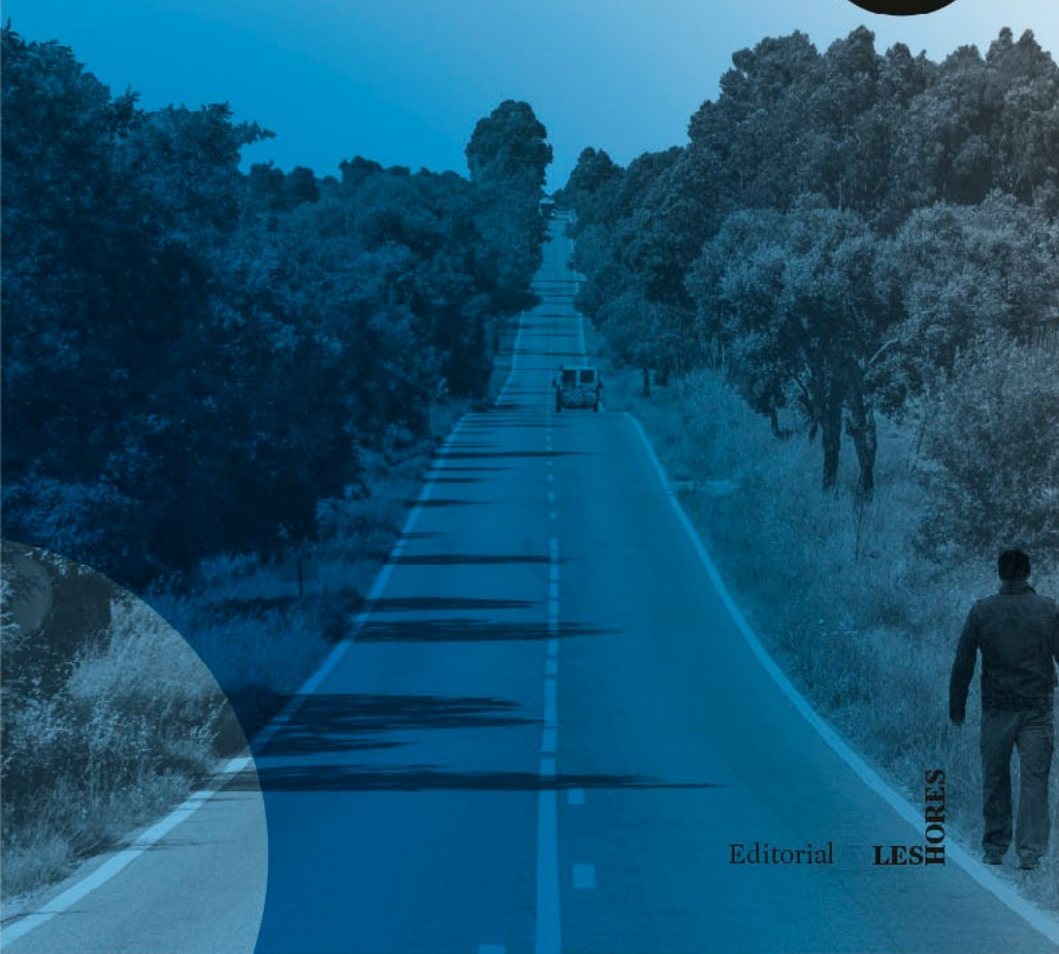
PER LA CARRETERA

Traducció **Marta Marfany**

**Premi
Femina
2019**

Editorial **LES HORES**

LES HORES

Sylvain Prudhomme
PER LA CARRETERA

Traducció de Marta Marfany

Editorial **LES HORES**

Títol original: *Par les routes*
Autor: Sylvain Prudhomme

Primera edició: juliol 2020

Sylvain Prudhomme
© Editions Gallimard, Paris, 2019
All rights reserved

© de la traducció: Marta Marfany
© de l'edició: Editorial Les Hores S.L.

www.editorialleshores.com
hola@editorialleshores.com

Correcció: Gerard Malet, Manuel Gómez Poyato i David Sempere
Maquetació: Dan Monells
Disseny de col·lecció i coberta: Natural www.designisnatural.com
© de les fotos de la coberta: IStockPhotos

Impressió: Estugraf Impresores S.L. (Madrid)

Dipòsit legal: B 7665-2020
ISBN: 978-84-121686-0-0

Les Hores forma part de l'Associació d'Editorials Independents

Amb el suport del Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Tots els drets reservats.

Queda prohibida la reproducció total o parcial d'aquest llibre mitjançant qualsevol mitjà o procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució d'exemplars mitjançant el lloguer o préstec públics, sense l'autorització escrita dels titulars del copyright.

PER LA CARRETERA

*El temps va i ve i torna
a través de dies, mesos i anys,
i jo, malaurat, no sé què he de dir,
perquè el meu desig no canvia mai.*

Bernat de Ventadorn

VAIG TROBAR L'AUTOESTOPISTA fa sis anys, en una petita ciutat del sud-est de França, després de quinze anys durant els quals, malgrat no haver-lo oblidat del tot (l'autoestopista no és de la mena d'homes que es poden oblidar), havia deixat de pensar-hi almenys tan sovint com en el passat. Li dic l'autoestopista perquè és així, amagat rere aquest sobrenom, com haurà existit només per a mi en adreçar-m'hi interiorment, sense que ell en sàpiga res, com se m'haurà aparegut sempre al llarg dels anys que m'hi hauré relacionat, i al llarg d'aquells anys que, malgrat estar allunyats l'un de l'altre, jo hauré continuat recordant-lo de tant en tant com un punt de referència —els mariners tenen, per a això, una paraula que m'agrada, que pot ser tan metafòrica com es vulgui, tot i que ells amb el sentit literal en tenen prou: la senya que els fa arribar al port que desitgen. Acabava de traslladar-me a V. quan vaig saber que ell també hi vivia.

Havia deixat París per començar una nova vida. Desitjava canviar d'aires amb totes les meves forces. Destruir, reconstruir: era el meu programa per als dies i potser per als anys que havien de venir.

Estava a punt de fer quaranta anys. Feia temps que escrivia llibres. A París treballava a casa, sortia, me'n tornava a treballar. Jo anava a les coses i les coses venien a mi. Coneixia

gent. Alguns me'ls arribava a estimar molt. M' enamorava. Deixava d'estar-ne. No sé si la tendència normal de la vida és estar sol primer, ser independent, nòmada, després de mica en mica anar-se lligant més, establir-se, formar una família. Si és així, jo retrocedia. Cada vegada arribava menys lluny. Les meves històries d'amor s'escurçaven. Eren menys habituals. No era tan fàcil com abans suportar-me. O potser era jo que amb el temps ja no tenia tanta paciència, i tenia menys capacitat per ocupar-me dels altres.

Potser m'havia tornat descurat. O que l'amor ja no m'interessava tant.

L'aïllament no m'espantava. Sempre he trobat en la solitud moments intensos d'alegria, que evidentment alternen amb moments intensos de tristesa, però, sigui com sigui: soc de caràcter en general obert a la felicitat.

M'agrada i alhora em fa por la idea que hi hagi una línia d'ombra. Una frontera invisible que travessem, a mig camí de la vida, més enllà de la qual ja no *esdevenim*: simplement *som*. S'han acabat les promeses. S'han acabat les especulacions sobre el que gosarem fer o el que no gosarem fer demà. Els recursos que havíem d'explorar en nosaltres mateixos, la grandària del món que teníem la capacitat d'abraçar, ara tot això ja ho hem identificat. La meitat del nostre terme ha passat. La meitat de la nostra existència és allà, enrere, descabdellada, explicant qui som, qui hem estat fins al present, què hem estat capaços d'arriscar i què no, què ens ha fet posar tristos, què ens ha fet estar contents. Ens podem convèncer que la transformació no s'ha acabat encara, que demà serem algú altre, que aquell o aquella que som realment encara ha de venir —és cada vegada més difícil de creure i, fins i tot si arribés a passar, l'esperança de vida d'aquest nou ésser aniria disminuint cada dia, mentre aniria augmentant la de l'antic, la

de l'ésser que de tota manera haurem estat durant anys, passi el que passi ara.

A V. tenia intenció de dur una vida tranquil·la. De recolliment. D'estudi. Desitjava el repòs. La llum. Una existència més autèntica. Desitjava empenya. Fluïdesa. Un llibre que vindria de cop, amb tot just unes setmanes. Un esclat que de sobte seria allà, la recompensa de mesos de paciència. Estava disposat a esperar-lo. M'agrada la idea de treballar de valent. Hi tinc admiració: obstinació, tossuderia, resistència.

Vaig triar V. perquè la ciutat era petita. Perquè deien que era bonica, agradable per viure-hi. Perquè només hi tenia dos o tres coneguts amb qui m'agradaria relacionar-me, sense haver d'esforçar-m'hi gaire: un cosí, professor d'institut, que m'agradava sense haver-lo vist gaire. Amics d'amics que no estava obligat a veure.

Recordava dues o tres estades que hi havia fet, no més llargues d'un cap de setmana, en una època en la qual sabia molt bé que la ciutat, tota sencera, s'abocava als estiuejants i només mostrava una de les seves cares, la més atractiva, la més fàcil. M'hauria agradat veure'n l'altra. La de les llargues nits d'hivern. La dels cels blaus i glacials de gener. Havia observat les terrasses plenes a vessar, les façanes amb les grans finestres obertes, i m'havia demanat: i d'aquí a tres mesos? I quan tothom haurà marxat? I quan estaran a zero graus i la llum s'anirà esmoreint per sobre les places desertes i els cafès tancats?

Havia desitjat aquella calma. M'havia semblat que a V. sabia retrobar la concentració, l'ascesi que des de feia anys em faltava. La dosi justa d'aïllament que em permetria per fi recollir-me, reprendre'm, potser renéixer.

HAURIEN POGUT PASSAR UNS quants mesos abans no em trobés l'autoestopista —no hi ha cap llei que obligui dos habitants d'una mateixa ciutat, per molt petita que sigui, a trobar-se abans de molt de temps.

Amb només unes hores, però, n'hi va haver prou.

Vaig arribar a l'estació de V. cap al migdia, proveït en total de dues bosses plenes de llibres i de roba. Feia bon dia, era principis de setembre. Els plàtans començaven a perdre les fulles. Es despenjaven una per una, queien com grans encenalls i tocaven a terra amb un fregadís sonor. Cruixien tot seguit contra l'asfalt a cada cop de vent.

Vaig caminar fins al centre de la ciutat vorejant el recinte d'una escola d'on sortien els crits de l'hora del pati de després de dinar. Vaig anar a trobar-me amb el propietari del pis moblat que havia vist per Internet. Vam repassar el pis, vam constatar que hi havia una o dues esquerdes al sostre, vam arreglar els papers per domiciliar els rebuts mensuals i vam anar a prendre alguna cosa a la terrassa més pròxima. Després l'home me'n va donar les claus i vaig mirar-me'l com desapareixia cap al final del carrer.

Vaig pujar al pis. Vaig empènyer la porta, vaig contemplar les meves noves parets. Dues habitacions amb un parquet que, a les fotos que hi havia a Internet, m'havia semblat

acollidor. Dues habitacions que en aquell moment em semblaven sobretot increïblement baixes de sostre.

Vaig observar les parets verd ametllat —Jo mateix les vaig pintar, m'havia dit el propietari en rebre'm, orgullós d'explicar que, per obtenir aquell verd i no un altre, havia hagut d'encarregar el color a una marca de Londres. Vaig observar l'aranya del sostre penjada a l'altura del cap, per sobre la taula. Les motlures envellides del sostre. Les cortines farragoses. El vell sofà arraconat en un entrant de la paret, lluny de l'única finestra que hi havia.

Vaig pensar: ja soc aquí, convertit de nou en estudiant.

Vaig somriure.

Vaig deixar les coses en un racó, vaig netejar una mica, vaig fer més de pressa que altres vegades les telefonades de costum: electricitat, gas, accés a Internet.

Vaig anar a comprar quatre coses, cafè, pasta, oli d'oliva, vi.

Vaig tornar. Vaig mirar un altre cop les parets immòbils, les cortines immòbils, l'aranya i la taula immòbils. Vaig sentir el silenci compacte entre les parets. Vaig escoltar com cruixia el parquet sota els meus passos. Vaig deixar el que havia comprat a prop de l'aigüera. Em vaig alegrar de fer aquest gest: deixar el que has comprat damunt del marbre d'una nova cuina. Vaig sentir com l'ampolla d'oli d'oliva de dins la bossa picava suaument contra el taulell de la cuina. Vaig reconèixer aquest soroll familiar, el xoc de la bossa plena contra la fusta d'una cuina. La meva cuina.

Vaig pensar: hi estaré molt bé, aquí.

Vaig remenar per dins el calaix i vaig trobar-hi un ganivet. Vaig pelar uns quants alls, els vaig trossejar i els vaig posar a daurar amb oli. Va començar a fer oloreta. Vaig bullir la pasta, la vaig escórrer i la vaig posar a la paella amb l'all i l'oli. Vaig

mirar com es recargolaven les llargues trenes de pasta. Vaig esperar que la pasta es torrés, que l'oli i l'all l'impregnessin a consciència, que estigués cruixent com branquillons.

Vaig empènyer la taula contra la finestra. M'hi vaig asseure. Vaig menjar. Vaig escurar fins a l'últim bocinet d'all fregit del fons de la paella. Vaig posar la cafetera.

Llavors, sense dilació, vaig posar-me a treballar.

Que la meva nova vida no esperi.

Vaig estar-me davant l'ordinador fins al vespre, preparat, tens, feliç.

Vaig pensar: aquí ompliré el temps. Aquí cada setmana serà com un mes.

Cap a les sis de la tarda vaig rebre una trucada d'en Julien, el meu cosí, li havia dit que arribava aquell dia. Em va demanar si volia anar a una festa que feien a casa seva.

Vaig pensar: no.

No encara.

Vaig dir que sí.

Vaig tornar a la feina.

Cap a les nou em vaig dutxar i, a la cuina, vaig agafar l'ampolla de vi que acabava de comprar.

A fora, la nit de setembre estava a punt de fer acte de presència, els carrers eren deserts, només quedaven oberts alguns restaurants. El vent era més fort, feia fred. Vaig observar les botigues amb les cortines abaixades, les cases amb les finestres il·luminades i, aquí i allà, els reflexos blaus i verds d'un televisor al sostre d'un primer pis. Pel vidre de la finestra d'una planta baixa vaig veure una família asseguda a taula.

Vaig arribar davant una casa tota il·luminada. Per les finestres vaig veure siluetes dretes a la cuina i a la sala, vaig sentir l'equip de so de fons. El meu cosí Julien va venir a obrir.

Sacha.

Em va abraçar.

O sigui que ets aquí de debò.

Em va arrossegat fins a la sala i em va presentar la seva companya, l'Anissa. Va abaixar la música per escampar amb alegria el meu nom als quatre vents.

El meu cosí Sacha. L'heu de tractar molt bé.

Abans d'haver tingut temps de decidir res, em vaig trobar amb una copa de vi negre a la mà, xerrant amb l'Anissa i la Jeanne, una companya de l'institut d'en Julien. Els vaig explicar el meu primer dia a la ciutat, la meua arribada a l'estació amb les dues bosses de llibres i roba. El meu piset de dues habitacions i les parets verdes. La pasta amb all torrat a la paella.

Van riure.

Et convidarem de tant en tant perquè no hagis de menjar pasta, va dir l'Anissa.

Vaig veure que la Jeanne empatitzava amb mi, que el relat d'aquella arribada solitària la divertia. Vaig endevinar que ella també vivia sola. L'Anissa se'n va anar. La Jeanne em va explicar com havia arribat ella a la ciutat, feia quatre o cinc anys, després d'una primera feina cap a la zona de Brest. Li vaig dir per què havia vingut. Les ganes que tenia de fer taula rasa. De concentració. De calma.

Vam buidar les copes i després les vam tornar a omplir. Em va preguntar de què anava el llibre que volia escriure.

I després li va passar allò pel cap. Què devia dir jo perquè li passés allò pel cap?

Oh, hi ha una persona a V. que t'hem de presentar. Una persona amb qui estàs fet per entendre-t'hi, segur. És divertit, una mica boig, ja ho veuràs, a ell també li agraden els llibres. Va venir a viure a V. deu fer uns quatre anys.

I vaig endevinar que era ell. Potser perquè l'havia qualificat d'una mica boig. Potser perquè havia esmentat que feia poc que hi vivia.

Vaig notar la sang que em batejava a les venes.

Us heu de conèixer, segur que us caureu molt bé, va continuar la Jeanne.

I llavors en va dir el nom.

Em vaig quedar tan impassible com vaig poder. Ella no va notar res. No va endevinar ni per un segon el trasbals en què m'havia ficat.

Els has de conèixer tots dos. La seva companya i ell. Tots tres. Tenen un nen petit. Són genials.

No vaig dir res. Vaig deixar que aquelles notícies m'envaïssin. L'autoestopista aquí, ben a prop. L'autoestopista en parella. Pare d'un fill.

En aquell moment va aparèixer en Julien.

Cosí, com va, estan per tu o no?

Va veure la Jeanne al meu costat. Va treure un paquet de cigarrets, em va demanar si algú m'havia ensenyat la terrassa. Vam pujar tots tres per una escaleta costeruda, vam passar el primer pis, el segon, vam sortir a la fosca de la nit, ben amunt. Des de la terrassa vam mirar les teulades de les cases veïnes, les branques d'un plàtan molt proper, els estels per sobre nostre, l'aigua negra del riu.

Deveu estar bé, aquí, vaig dir a en Julien després d'un silenci.

Va assentir en veu baixa.

A tu també t'agradarà V., ja veuràs.

Vinga, per tu Sacha, va dir la Jeanne aixecant la copa. Brindem perquè hagi vingut aquí.

Vam brindar tots tres.

Vaig mirar la lluna per sobre les teulades. Vaig escoltar els sorolls que venien de la festa a la planta baixa.

Vaig pensar en l'autoestopista. En aquella faula que jo havia recordat un dia, just abans que li demanés que sortís de la meua vida: el gerro de ferro que no li vol cap mal al gerro de terrissa, que fins i tot li vol de tot cor el millor, però que, malgrat tot, amb un copet en fals, el redueix a bocins. El gerro de terrissa que un dia, per haver tingut tractes amb el gerro de ferro, es trenca.

Hi ha dues opcions davant del destí. Gastar energia lluitant-hi en contra. O cedir-hi. Acceptar-lo alegrement, solemnement, com quan et tires per un precipici. Per a bé i per a mal.

Que així sigui, diuen més o menys totes les religions, i en aquest assentiment hi ha una força que sempre m'ha fascinat.

Amén.

Amín, en àrab.

Perquè és necessari.

Perquè de totes maneres ha de ser així.